

Po Jugoslaviji

Kmetijska zbornica ima novo vodstvo. V nedeljo, dne 15. septembra, je v Ljubljani zasedal svet Kmetijske zbornice. Na zasedanju so bili prvič navzoči pred kratkim izvoljeni svetniki. Zasedanje je otvoril kot najstarejši svetnik g. Nemanič. Ob tej priliki so se vršile volitve vodstva Kmetijske zbornice. Za predsednika je bil ponovno izvoljen dosednji predsednik g. Martin Steblovec iz Smartnega ob Paki, za prvega podpredsednika je bil izvoljen dosednji podpredsednik Janez Strein, za drugega podpredsednika g. Ivan Potočnik, v izvrševalni odbor so pa bili izvoljeni gg.: Špindler, Prelog, Strman in inž. Lah. Nadzorni odbor sestavljajo gg.: Jan, Gabrovšek, Pečovnik; disciplinski odbor pa gg.: Rajh, Orožen, Kotnik. V odboru za poljedelstvo so gg.: Jan, Rajh, Brulc, Kuhar, Turnšek; v odboru za živinorejo, mlekarstvo, travništvo, pašništvo, melioracije gg.: Orožen, Kržmanc, dr. Hribar, Horvat, Ovsenik; odbor za vinarstvo in sadjarstvo sestavljajo gg.: Nemanič, Rajh, Pečovnik, Marinček, Kuk, Humec; odbor za gozdarstvo sestavljajo gg.: Prevc, Rigler, inž. Sotošek, Koban, Kotnik, inž. Šivic; v odbor za kmetijsko-trgovinsko politiko so bili izvoljeni gg.: Špindler, Prelog, Gabrovšek, Marinček, Sevcnikar; odbor za pravna, finančna, carinska in prometna vprašanja sestavljajo gg.: Jan, Brulc, Bogovič, Sevcnikar, Turk; odbor za kmetijsko organizacijo, združništvo, kmetijsko zavarovanje in vaško higieno sestavljajo gg.: Gabrovšek, Turnšek, inž. Absec, Pipan, Špindler. Po izvršenih volitvah se je razpravljalo o prehrani, o čemer je poročal glavni tajnik Kmetijske zbornice inž. Jože Lavrič. Na koncu se je sprejela daljša resolucija, nanašajoča se na najvažnejša vprašanja Slovenije.

Ukaz o pomilostitvi. Za kraljev rojstni dan je izšel ukaz kraljevega namestništva o pomilostitvi in ublažitvi kazni obsojencev. Po tem ukazu se zapor in strogi zapor do 12 mesecev ublažita in izpremenita v denarno globo, računajoč za vsak dan zapora 25 din. Ta globa mora biti plačana v roku treh mesecev od dneva ukaza. Pri kaznih do 12 mesecev ječe ali težke ječe se zniža kazni samo tistim, kateri so prestali v trenutku ukaza že četrtno kazni. Tem se četrtnina kazni črta. Pri kaznih nad 12 mesecev je znižanje kazni sorazmerno z velikostjo kazni, če je prestal obsojenec do dneva ukaza že osmino kazni.

Prisilno bivanje za špekulante je odredil ban banovine Hrvatske. V odredbi se poudarja, da najbolj kale mir in red v državi baš oni, ki izrabljajo današnje hude čase s skriva-

njem življenjskih potrebščin in z neupravičenim dvigom cen. Zato se odreja za take ljudi (poleg dosedanjih tozadevnih kazenskih doležb, veljavnih za vso državo), čim se zalotijo pri takem delu, takojšen zapor in v roku treh dni odgon na prisilno bivanje na odredeno mesto. Vsi špekulanti iz področja banovine Hrvatske bodo morali prisilno bivati v okrajih Udbina in Dol. Lapac, to pa zato, ker so ti

kraji najrevnejši, da se bodo lahko narodovi izžemalci na svoje oči prepričali, kako živi revni narod. V teh krajih bodo morali špekulanti živeti na svoje stroške, toda njih denarna sredstva jim kljub temu ne bodo koristila, da bi udobno živeli, kajti oblast bo za njih skrbela v tem smislu, da ne bodo mogli ničesar več dobiti, kot pa ondodni revni prebivalci. Vsako posredovanje, bilo kogar koli, v svrhu omiljenja postopka proti špekulantom je že vnaprej strogo zabranjeno. Tako so Hrvati prvi v državi na energičen način pometli s špekulanti.

Našim vinogradnikom v preudarek

Letošnja vinska letina ne bo posebno zadovoljiva. Lanska neprimerna suša, nato huda zima, ki je povzročila v naših vinogradih nepopravljivo škodo, in letošnje deževno vreme so na razvoj in rodovitnost vinske trte zelo slabo vplivali. Radi slabega nastanka bo letošnji pridelek pičel, kakovost vina bo pa najbrž tudi slaba.

V zadnjem času se je sicer obrnilo na bolje. Nastalo je, hvala Bogu, zelo ugodno jesensko vreme. Naše gorice so zableščale od težko pričakovanih sončnih žarkov. Maloštevilne grozde, ki se sramežljivo skrivajo med zelenim listjem, napaja blagodejna sončna toplota s sladkim sokom. Če bo lepo vreme tja do konca oktobra, bo narava še marsikaj doprinesla. Zato bomo s trgatvijo morali čakati do skrajnih mej možnosti.

Naš vinogradnik se bo znašel letos pred posebno kočljivimi nalogami. Stare vinske zaloge bodo povečini odprodane. Po dosedanjih izkušnjah gre v promet po primerni ceni le dobro blago, dočim so s slabim pridelkom vedno težave. Tudi v bodoče ne bo drugače. Če so bogato obloženi trsi, ugodno poletje in sončna jesen, je kaj lahko pridelati dobro kapljico in se trkati na prsa, rekoč: »Sami smo ga pridelali.« Drugače pa je, ako nam ga »Bog daje«, kakor pravimo, če smo pridelali kislico. Tak primer nam preti letos in je nevarnost, da si bodo mnogi vinogradniki pokvarili še tisto, kar jim bo naklonila skopa narava.

V takih izvanrednih prilikah potrebuje vinogradnik posebno dobrih nasvetov. Teh pa ne more biti deležen samo pri svojih sosedih ali v bližnji okolici, ampak jih najde v dobrem strokovnem čitvu. Ob tej priliki bodi omenjeno, da Vinarsko društvo za dravsko banovino v Mariboru že več let izdaja splošno znano in v zadnjem času zelo razširjeno vinogradniško glasilo pod imenom »Naše gorice«. V omenjenem listu najdete skozi celo leto zelo poučne članke iz vinarstva in kletarstva. Je to edini

list v Sloveniji in celo v Jugoslaviji, ki obravnava izključno samo vinogradniška vprašanja. Pri listu »Naše gorice« sodekujejo le izkušeni vinarski strokovnjaki, praktiki in drugi odlični sodelavci. Vsak vinogradnik bi moral biti naročnik tega za vinarstvo tako važnega strokovnega lista. Posebno v sedanjih časih, ko se polagajo temelji novodobnemu vinarstvu

In vsaka Aspirin tableta nosi „Bayer“-jev križ. „Bayer“-jev križ je edino jamstvo, da ste res dobili Aspirin. Ne pozabite nikdar, da ni Aspirina brez „Bayer“-jevega križa!

Opisno reg. pat. št. 7297 od 23. marca 1940.

Smrt zaradi utrujenosti od številnega zapenjanja gumbov. Velik čudak je bil ameriški bogataš Silas Keen. Ko je izvedel o Brummelu, ga je hotel na vsak način prekositi. Nabavil si je celo skladišče oblek in perila ter menjaval srajce tudi po šestkrat na dan. Zvečer, ko je legel spat, je zbiral med sto nočnimi srajci, katero naj obleče. »Obleka dela človeka« je vedno dejal, »tako ponedelki kakor ponoči.« Kmalu je dobil od vseh strani ponudbe za svetovalca v oblačilni stroki. Ko je izvedel, da so angleški krojači najboljši na svetu, jo je mahnil takoj v London. Krojači so se ga ustrašili, saj je naročil nad tisoč oblek, iz vsakega blaga, ki so ga imeli na razpolago. V Parizu je nakupil no-

Junak divjine

Ameriški roman

10

Erik je bil v obupnem položaju, ker se v primeru zahrbtnega napada ne bi mogel braniti. Borba se je vlekla nekaj časa neodločno. Mladenicevo ostro uho je nenadoma zaslišalo za hrbotom topot konjskih kopit. Nasprotniki so očitno spoznali svojo prednost. Če ga napadejo za hrbotom, potem mora narediti križ čez svoje življenje, ker bo izpostavljen njihovim kroglam. A novi napadalec so ravno jezдили za skalnato steno, ki jih je krila pred Erikovimi očmi. Zdaj je jasno slišal, kako so poskakali s konj in medtem, ko so Rogerjevi ljudje ponovno začeli streljati, se je izza stene za Erikom zakadilo. Erik je takoj ustrelil, a ni zadel. Mož za steno je spet sprožil. Prva krogla je živigala na desni strani mimo Erika, druga pa na levi. Eriku je zvenelo v ušesih in ni mogel misliti. Napadalec ni videl in se ni mogel braniti. Zdelo se je, da so ti bili zelo gotovi svoje zmage. Eden se je nenadoma dvignil nad steno in pomeril. Erik je ustrelil, a zopet ni zadel. Nasprotnik pa je vkljub temu izginil. Zdaj se je zaslišalo gosto streljanje iz daljave, napadalec za steno pa so utihnil.

Erik je pogledal v smer, od koder so se slišali strelj. Zagledal je temne postavbe, ki so nenehoma streljale v

dolino. Pred njim in za njim že ni bilo streljanja. Zaslutil je, da so možje, ki streljajo, njegovi sovražniki. Dlan je zaokrožil pred usti in zaklical. Možje so mu odgovorili.

Rešen je bil. Njegovi sovražniki so bili slišali streljanje in so mu prihiteli na pomoč. Po spretnem napadu je takoj spoznal, da je Noel poveljnik. Naglo je zapustil skrivališče in hitel h konju. Odvezal ga je in zajahal. Nasprotniki so se poskrili in niti en strel ni počil. Blisk je tako dirjal proti izhodu, ko da bi imel peruti. Toda če so preganjalci tu postavili zasedo, potem je vse izgubljeno. Dolina se je vse bolj ozila, skalnate stene so bile vse bliže drugi in nazadnje je ostala med gorskimi stenami ozka zaseka. Erik se je ozrl v višavo. Videl je samo košček jasnega neba. Konj je previdno stopal po skalnati stezi. Še kakih sto korakov in soteska se je začela širiti. Nenadoma sta se prikazala dva jezdeca. Erik je s silo zadržal konja, tako da se je Blisk vzpel na zadnji nogi. V naslednjem trenutku je zadonel znan glas.

»He, gospodar, kaj se je zgodilo? Tu Noel!«

Potem je zagrmel drug znan glas:

»Tu Slim! Za vraga, kaj so hoteli ti lopovi?«

Erik je vzpodbodel konja in se je čez nekaj trenutkov ustavil pri Noelu in Slimu.

»Slišala sva streljanje in sva prijezdila sem,« je razlagal Noel. »Tovariša pa sta ostala pri konjih. Konji so v kotlini ne daleč od t...

in kletarstvu z obnovo opešanih vinogradov in z združno organizirano prodajo vinskega pridelka, bi moral biti vinogradnik o vsem tem do dobra poučen. Naročnina za »Naše gorice«, ki izhajajo vsakega 15. v mesecu, je zelo nizka ter znaša komaj 20 din letno.

Vinogradniki in vsi ostali, ki ste v kakršni koli zvezi z vinogradništvom in še niste naročnik, ne odlašajte z naročilom »Naših goric«.

Pišite takoj dopisnico na Vinarsko društvo, Maribor, Vinarska šola, da vam pošlje »Naše gorice«. Dostavljene vam bodo vse dosedanje letošnje številke lista. Za poravnavo naročnine prejmete po pošti tudi čekovno položnico.

Odločite se takoj in naročite list »Naše gorice«, ki vam bo gotovo ugajal, ker vam bo s nasveti pomagal k sodobnemu in dobičkanemu vinarenju.

Novice iz domačih krajev

Imenovanje ravnatelja za novo ustanovljeno II. državno realno gimnazijo v Celju. Za ravnatelja na novo ustanovljeni II. državni realni gimnaziji v Celju je bil imenovan g. profesor Ivan Bračko. Novi ravnatelj je brat obče znane rajnega g. šentiljskega župnika Evalda Bračka. K imenovanju naše čestitke!

Smrtna žrtev brezvestnega divjanja z avtomobilom. Zadnjo soboto dopoldne se je zgodila v Mariboru na Glavnem trgu smrtna nesreča, katero je zakrivilo brezvestno divjanje šoferja. Pod kolesi težkega tovornega avtomobila je pustila življenje 16 letna natakarska vajenka Frida Pernat od Sv. Marjete ob Pesnici. Njeni starši živijo v Studencih pri Mariboru, kamor se je hotela peljati v soboto dopoldne s kolesom. Na Glavnem trgu jo je hotel prehiteti s tovornim avtomobilom šofer Ivan Berzenc, ki je uslužben pri znani mariborski tvrdki Göttlich. Po smrtni nesreči so šoferja zaprli in ga izročili sodišču. Javnost pričakuje, da bo brezvestnej prejel zaslužen kazni!

Smrtna nesreča radi neprevidnega ravnanja s orožjem. V neki gostilni v Negovi pri Gornji Radgoni je prišlo med gosti do prepira, v katerem je oddal krojaški mojster Ferdinand Fras več streliv iz samokresa proti stropu. Njegova žena, ki se je bala nesreče, je prišla moža za roko in jo je ranila ena od krogel na prstu. Ena krogla pa je pogodila izredno velikega posestniškega sina Petra Bratuša iz Ithove, kateri je vstal, v glavo. Obstreljeni je kmalu podlegel poškodbam. Priče so izpovedale, da gre za nesrečno in neprevidno ravnanje s orožjem.

Otrok utonil v mlaki. Na Pavlovskem vrhu v župniji Svetinje pri Ormožu sta bila posestnik Vizjak in njegova žena zaposlena na njivi blizu hiše. 14 mesečni sinček je izginil in zašel v domačo mlako, v kateri ga je našel utopljenega domači hlapec, ko je prignat napajati živino.

Padel iz vlaka in se ubil. Med postajama Lipoglav-Poljčane je padel iz drvečega vlaka

58 letni uradnik mariborske obmejne policije Milan Bogosavec. Pri padcu si je razbil lobanjo in je kmalu po nesreči izdahnul.

Smrtonosna konjska brca. V slovenjgraški bolnišnici je podlegel konjski brci v trebuh hlapec Alojzij Založnik iz Mislinje. Pokojni zapušta ženo in štiri nepreskrbljene otroke.

Usodepolno trčenje kolesarjev. Na križišču cest Dramlje-Ponikva-Sv. Jurij pri Celju v Selcah se je zgodila izredna smrtna nesreča. Posestniški sin Franc Škrlj iz Razborja pri Dramljah se je peljal na kolesu k šentjurskemu zdravniku. Na omenjenem križišču mu je pripeljal nasproti drug kolesar. Oba sta zadela s veliko silo drug ob drugega. Sunek je pognal Škrlja v znak s kolesa. Pri padcu si je zlomil tilnik in obležal mrtev. Drugi kolesar se je le malo poškodoval.

Dve nesreči. 39 letni delavec Vinko Vaupotič iz Mozirja se je peljal s konji po les. Med vožnjo so se konji splašili, Vaupotiču je šlo kolo čez nogo in mu jo je zlomilo. — 30 letni progovni delavec iz Jarmanč pri Radečah je delal na železniški progi. Z nogo je zašel pod voziček, ki mu jo je zlomil.

Voz z romarji se prevrnil. Na povratku s Svetih gor nad Št. Petrom se je prevrnil voz z romarji. Hude poškodbe je dobil po glavi in rokah 42 letni hlapec Florjan Čepin z Gubnega pri Pilštajnu, in 21 letna Julka Jug iz Goštnice pri Podčetrtku. Poškodovana se zdravita v celjski bolnišnici.

Šolar utonil v Savi. V Radečah pri Zidanem mostu se je igral pri radeškem mostu preko Save šolar Miloš Gašvač iz Radeč s tem, da je skakal z enega splava na drugega. Fantek je padel pri skoku v Savo ter zašel pod splav, odkoder ga je odnesla reka naprej.

Nesreča na železniškem prelazu. Na železniškem prelazu na Vodovodni cesti v Ljubljani se je zgodila 13. septembra ob pol sedmih zvečer nesreča. Franc Dovč, 60 letni posestnik iz Savelj, se je peljal na kolesu proti domu. V trenutku, ko je bil z vozom na tračnicah križišča, je zagrabil stroj kamniškega vlaka konja in ga razmesaril ter pognal koleselj v obcest-

K petletnici banovanja gosp. dr. Marka Natlačen

Dne 12. septembra je poteklo pet let, odkar je ban naše dravske banovine g. dr. Marko Natlačen. G. ban je kot mož izredne delavnosti in vztrajnosti v petih letih zastavil vse svoje moči, da bi priboril Sloveniji tollkanj zaželjeno samoupravo. Ob petletnici njegovega truda za samoupravni vzor Slovenije mu izreka »Slov. gospodar« zahvalo in mu čestita k dosedanjemu plodonosnemu delu z željo, da bi načeloval tudi samostojni slovenski banovini!

ni jarek. Dovča so prepeljali v ljubljansko bolnišnico s prebito lobanjo in s hudimi notranjimi poškodbami.

Slovesna blagoslovitev novega mostu. Novi most čez Muro v Petanjcih v Slov. Krajini bo slovesno blagoslovil prevz. g. škof dr. Ivan Tomažič v nedeljo, 22. septembra. Slovesnosti se bo udeležil tudi g. ban dr. Marko Natlačen.

Novo nakladalno postajo so dogradili pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju. Ob otvoritvi, ki bo čez nekaj tednov, se bo spremenil naziv postaje v »Sv. Lovrenc-Ptujska gora«.

Primarij dr. Černič zopet redno ordinira v sanatoriju Maribor. 1344

»Ali je vse v redu?« je vprašal Erik.

»Da!« je odvrnil Noel. »Le zate smo bili v skrbeh. S Slimom sva se bala, da bova prepozna. Hvala Bogu, zdaj je vse dobro!«

Erik je skočil s konja. Covboja sta šele zdaj prav videla, da je mladeničev obraz krvav.

»Za božjo voljo!« sta vzkliknila hkrati. »Ti si ranjen! Ali je resna stvar?«

Mladenič se je nasmehnil in si zbrisal kri s obraza. »Nič hudega! Toda lopovi mi bodo še poplačali to uro!«

»Z obrestmi!« je dodal Slim.

»Spoznali še bodo, da mi ne ostanemo ničesar dolžni!« je dejal odločno mladenič.

Pogledal je stezo, ki vodi v Rajski dol. Nikjer ni bilo žive duše. Nad dolino je vladala tišina ko prej.

6.

V okolici Hilla je cvetela živahna trgovina s konji. Kaki dve uri hoda od mesta so bili veliki ograjeni pašniki; tam so se pasli konji, ki so jih od vseh vetrov prignali na prodaj. Ob pašnikih so bili tudi veliki hlevi, v katerih je dobilo prostor več tisoč konj.

Erik in njegovi so po opisanem dogodku v Rajskem dolu nadaljevali pot in so po dvodnevni ježi srečno prišli do cilja. Erikovi konji so se pasli zdaj z drugimi vred. Kakor običajno, so tudi zdaj bili njegovi konji med vsemi

najlepši. Vsak kupec se je ustavil pri njih in ponujal zanje bajne vsote, toda mladenič se ni spuščal v pogajanja. Pričakoval je svojega stalnega odjemalca, ki se je tokrat zamudil.

Ko je Erik uredil vse potrebno, se je obrnil k Noelu, ki je bil njegov zaupnik, in mu dejal:

»Noel, ti in Slim ostaneta tukaj in počakata našega trgovca. Jaz bom jezdim v mesto in se bom nastanil pri Garnettu. Tam me bosta našla, če me bosta potrebovala. Sicer pa je glede prodaje že tako vse dogovorjeno. Le dobro opravita! Nagrada vama ne bo ušla.«

»Hvala lepa, gospodar!« je odvrnil Noel.

Slim se je zadovoljno režal, ker je mislil na mestne zabave.

Erik je opazil njegov smeh. Roko je položil na njegovo ramo in mu resno dejal:

»Če spet zakvartaš denar ko zadnjič, potem bo konec našinega prijateljstva.«

»Ne boj se, gospodar!« je odkimal Slim. »Zdaj že vem, kdo igra z napačnimi kartami.«

»Le pazi, da ne bo hudega! Med kvartači so lopovi, ki pri streljanju ne delajo razlike med človekom in zajcem.«

»Gospod, hvala za opozorilo! Če bo prišlo do obračunavanja, bom pokazal, da nisem danes prišel na svet.«

»Že dobro,« se je zasmejal Erik. »Samo pazi! Previdnost ni nikdar odveč.«

gavice, v Napoliju rokavice, v Belfastu pa robce. Umrl je leta 1917, utrujen od številnega zapenjanja gumbov.

Spomenik zadnji ameriški kameli. V puščavi Markahale v Arizoni v Združenih državah, je postavljena piramida, ki je okrašena z velikimi kaktusi. Na vrhu piramide je bronasti kip kamele. Ta svojevrsten spomenik je nagrobnik Hija Jollyja in njegove zadnje kamele. V drugi polovici minulega stoletja je bila na zahodu Teksasa in Arizone cela karavana kamel. Leta 1856. je namreč skušala ameriška vojska organizirati oddelek čet za pušavske predele. V ta namen so prepeljali iz Afrike kamele. Z grbami je prišel tudi neki Sirijec, Hadži Ali, ki so ga prekrstili v Hija Jol-

Požari

V Dolgi dolini pod Sv. Urbanom pri Mariboru je uničil ogenj domačijo 65 letnemu posestniku Alojziju Germu. Gospodar je dobil pri reševanju raznih predmetov iz goreče hiše tako hude opekline, da jim je podlegel v mariborski bolnišnici. Gašenje je bilo silno oteženo zaradi pomanjkanja vode.

Pri Sv. Jakobu v Slov. goricah je zgorel star hlev posestnika Alojza Bračka in je škoda za nekako 3000 din.

V Lancovi pri Sv. Miklavžu pri Ormožu je zgorelo gospodarsko poslopje posestnika Franca Kalba. Škoda znaša 60.000 din, zavarovalnina pa komaj 7000 din. Gre najbrž za požig iz maščevanja.

V Paradižu pri Sv. Barbari v Halozah je vpepelil najbrž podtaknjen ogenj 10.000 din vredno hišo posestnice Katarine Kranjc.

V Košnici pri Celju je pogorela 20.000 din vredna lesena hiša s hlevom, ki je bila last cinkarniškega delavca Antona Šajnerja. Ogenj je uničil tudi krmo, ki je bila pripravljena nad hlevom.

V vasi Pristavica pri Velikem Gabru v okolici Ljubljane je udarila strela v Planinskovo hišo in zanelila požar, ki je vpepelil poslopje. Ob bližnjem nevihte sta pribežali domov s polja obe Planinkovi dekleti: 17 letna Albina in 14 letna Lojzka. Ko sta bili v kuhinji, je udarilo in sta obležali obe nezavestni ter so ju komaj oteli iz goreče kuhinje. Poklicani zdravnik je spravljal omamljeni k zavesti in so ju prepeljali s hudimi opeklinami v ljubljansko bolnišnico.

Vlom v trgovino. V Pekrah pri Mariboru je bilo v noči vlomljeno v trgovino Petra Zorkota. Vlo-

Ali Vam je vseeno, če ima Vaš sosed slab ali protiverski časopis? Da se njegovi otroci zastrupljajo s čitanjem opolzkih podlistkov?

mllec se je splazil skozi okno v kuhinjo in od tam v trgovino. Odnesele je za 9000 din cigaret in za 200 din poštne znamke.

S polenem mu prebil lobanjo. Ivanu Štumbergerju, 20 letnemu posestniškemu sinu z Gorenjskega vrha pri Zavrču pod Ptujem, je zagnal sodelavec poleno v glavo tako hudo, da mu je prebil lobanjo.

Kar dva konja ukradena v eni noči. V Gornjem Retju pri Velikih Laščah na Kranjskem je bila v noči ukradena 6000 din vredna kobila posestniku Antonu Žužek in 5000 din vreden konj posestniku Alojziju Paternostu. Tatvine so osumljeni cigani.

Obsodba adi uboja. 23. junija je bila v zidnici Baškoviča v Mrzli gori pri Brežicah večja družba, med njo tudi 28 letni mizar in posestnik Jalovec Janez z ženo in Gramc Karel z ženo. Prepričani se je začel med Jalovcem in Gramcom. Gramc je vrgel iz zidnice Jalovca in oddal tri strele v zrak. Ko se je družba vračala domov, je Jalovec napadel Gramca in mu s kolom prebil lobanjo, obenem pa mu je prizadejal tudi hude poškodbe po trebuhu in hrbtu, zaradi katerih je Gramc naslednjega dne podlegel poškodbam v brežiški bolnišnici. Sodišče v Celju je obsodilo zadnje dni Jalovca na štiri leta robije, na plačilo bolniških stroškov in na 10 tisoč dinarjev odškodnine vdovi Mariji Gramc.

Obsojen radi izredne surovosti. »Slov. gospodar« je poročal o izredno surovem Kajnovem zlo-

činu, ki se je zgodil 15. avgusta v vasi Veternik nad Kozjem. 30 letni Janez Moškon je pred Strnadovo hišo s palico do smrti pretepel neznanu gluho ciganko, ki je podlegla poškodbam. Nato jo je zavalil po bregu nizdol. Pred sodiščem v Celju se je Moškon 13. septembra zagovarjal s pijanostjo in je bil obsojen na štiri leta težke ječe.

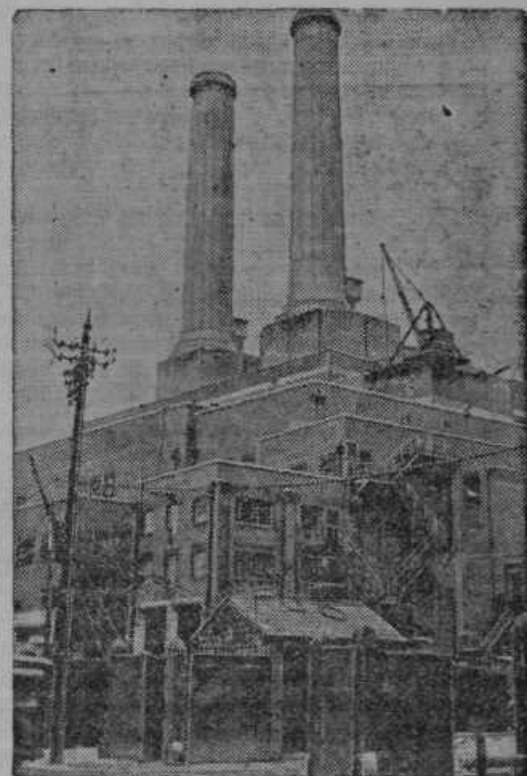
Posvetu

Troje vrst nemških bomb. Val za valom napadajo nemški bombniki London in kopljejo grob enemu največjih svetovnih vele mest. V zraku se lomijo zvoki bomb, ki so treh vrst: prve tulijo in skušajo na ta način uničiti živce prebivalstva; druge prinašajo huda eksplozivna sredstva in rušijo zgradbe. To so zračni torpedi, namenjeni za trganje zidov in stavb iz armiranega (z železjem zvezanega) betona. Tretja vrsta nemškega orožja so tako zvane »Molotovljeve košare«. To so tovari zažigalnih bomb, ki ob določenem času eksplodirajo s strahovitim učinkom.

Strahovita eksplozija v največji ameriški tvornici za smodnik in dinamit. V Kenvillu v ameriški zvezni državi Njujork je bila naj-

Nemci so bombardirali v minulem tednu med drugimi javnimi poslopji tudi angleški parlament v Londonu in londonsko elektrarno, ki je centrala za vso južno Anglijo. Slika na levi predstavlja parlament, slika na desni pa električno centralo.

Iya. Poizkus, udomačiti kamele v Ameriki, pa ni uspel. Podnebje jim ni prijalo, zato so vse kaj kmalu poginile. Z njimi je umrl tudi gospodar. Vojaki so mu postavili zgoraj opisani veličastni spomenik.

Čebele usmrtili tri nevarne lopove. V neki vili v Atenah so se pojavili ponoči trije lopovi. Vdrli so na dvorišče samotnega poslopja ter skušali priti v stanovanje. Postavili so več zabojev, ki so jih dobili na vrtu, drug na drugega k steni, da bi laže prišli skozi okna v sobe. Ko je prvi vlomilec prišel na vrh zadnjega zaboja, se je ta spodmaknil in vsi trije vlomilci so z zaboji vred padli na tla. Šele zdaj so tatovi opazili, da so zaboji, ki so jih pobrali za vilo, prav za prav moderni čebelni panji. Če-

Erik je zajahal in počasi odjezdil proti mestu. Spotoma ga je dohitel avtobus, ki je vozil med Hillom in precej oddaljeno železniško postajo. Erika je objel oblak prahu in je le nejasno videl tri, štiri popotnike, ki so sedeli v vozilu. Ko se je prah razkidal, je zagledal pred seboj samotnega jezdec. Konj je bil izčrpan, jezdec pa na debelo pokrit s prahom. Mladenič ga je takoj spoznal.

»Dober dan, Roger Asplet!« je mirno pozdravil. »Kakor vidim, ste pošteno jezdili.«

»Dober dan!« je brezbržno odvrnil Asplet. »Dva dni sem na potu. Po gorskem grebenu sem jezdil in sem vas videl.«

»No, potem se ne čudim, da vas tu vidim. Zdi se mi, da me imate kar preveč radi in se ne morete ločiti od mene.«

Iz njegovega glasu je zvenel posmeh. Ker je Roger molčal, je čez čas nadaljeval:

»Gotovo jezdite k sodniku in prijavite tiste, ki so me hoteli ubiti?«

Roger se je hlinil, ko da ne bi spoznal posmehovanja. Mirno je jezdil poleg Erika. Prižgal si je cigareto in odvrnil:

»Dobro veste, da me ta stvar ne briga. Ali pa ste me morda videli med možmi, ko se je začelo streljanje?«

»Ne! Res vas nisem videl.« se je rezko zasmel Erik. »Kar prisežem lahko na to.«

»Vsega ste sami krivi! Zakaj ste si upali v Nardo? Vsakdo ve, da je Nard pretepač in prijatelj streljanja. Veste, kaj to pomeni?«

»Vem,« je odgovoril Erik brez najmanjšega znaka jeze ali zaničljivosti. »Moji covboji so mi povedali, da ta Nard niti ni tako neznan. Jaz ga prej nisem poznal in tudi nisem nanj radoveden, saj je med Kalifornijo in Teksasom toliko takih 'Nardov'. Toda če že o tem govoriva, pripomnim še to, da je vaš Nard ob reki Rio Grande zelo znan.«

»Tako?« je s hlinjenim presenečenjem vprašal Roger. »Ob Rio Grande? Kraj je na slabem glasu, zlasti proti mehiški meji.«

»Nasprotno! Pokrajina je zelo lepa. In ljudje so dobri. Samo tisti, ki se potikajo po gozdovih, nimajo božje podobe v sebi.«

»Mogoče, mogoče,« je mencil Asplet. »Izvolite cigaro?«

»Hvala! Jaz samo svoje kadim. Sicer pa mi je ljubša pipa.«

Nekaj časa sta molče jezdila drug ob drugem. Nazadnje je Roger prekinil molk.

»Tudi v mesto?«

»Da, tudi! Torej boste tudi vi počastili mesto s svojim obiskom?«

»Da.«

Vaš sosed nima nobenega časopisa. Kaj boste storili?

večja tvornica za smodnik in dinamit, v kateri je bilo zaposlenih 1200 delavcev in je imela od vlade naročil za 545.000 dolarjev. Iz nepojasnjenega vzroka (najbrž so bile eksplozije podtaknjene) je tovarna v drugi polovici minulega tedna zletela v zrak radi štirih velikih in strahovitih eksplozij. Ubitih je bilo okrog 50 ljudi, 200 pa hujo ranjenih. Odkopavanje mrtvih in reševanje ranjencev je bilo zelo oteženo radi nevarnosti ponovnih eksplozij.

Katolicizem na Japonskem ima svojo zanimivo zgodovino. Njegov ustanovitelj je svetni Frančišek Ksaver, ki je prišel na Japonsko leta 1549. Ko je leta 1582. umrl, je bilo na Japonskem 250 cerkva in 200.000 katoličanov. Krvavo preganjanje je katolicizem na Japonskem skoro popolnoma iztrebilo. Leta 1865., ko je zopet prišel prvi katoliški misijonar na ozemlje Japonske, je tam še vendar bilo okoli 20.000 katoličanov, ki so brez vsakega duhovnika ohranili svojo krščansko vero; od roda do roda so sporočali in izročali glavne krščanske resnice in delili otrokom zakrament svetega krsta. Sedaj se katoliška vera na Japonskem krepko razširja in lepo razvija kljub sovražni agitaciji, ki jo vrše proti nji protestanti in poganski budisti. Poteškoče so prihajale tudi iz vzdrževanja starih japonskih običajev, ki se nanašajo na češčenje mrtvih, katero je imelo pogansko-verski značaj, radi česar jih katoliška Cerkev ni mogla odobriti. Največ težav so imeli učitelji in uradniki katoliške vere, ker so jih poganski protivniki razkričevali kot nasprotnike narodnih japonskih običajev. Zadnji čas pa so vse te poteškoče prenehale in katolicizem se more po Japonskem svobodno širiti. Glavna sredstva, ki se jih pri tem poslužuje, so: tisk in šolstvo. S katoliškim tiskom

Vse za šolo

knjige in potrebščine v

Tiskarni sv. Cirila

v Mariboru:

Koroška cesta 5,
Aleksandrova cesta 6,
Kralja Petra trg 6.

v Ptuj:

Slovenski trg 7.

Boste zadovoljni!

in z vzgojo mladine prodira katolicizem v japonsko javnost kot činitelj, ki ima mnogo večjo veljavo, kot bi mu pripadala po številčnem merilu.

Malta — najmočnejše angleško oporišče v Sredozemskem morju

Lega in površina otoka

Otok Malta leži na jugu Sicilije, od katere je oddaljena borih 90 km. To je močna sredozemska pomorska trdnjava, katere se poslužuje britanska mornarica za svoje oporišče. Oddaljena od afriške obale 325 km, leži s svojo najvišjo točko samo 260 m nad morjem in pripada skupini otokov, med katere štejejo poleg Malte še otoke Gozzo, Comino, Cominotto,

Salomone in Filfolo poleg še nekaj drobcev, ki štrlijo iz morja. Celokupno otočje ima jedva 320 kvadratnih kilometrov površine. Malta sama meri 246 kvadr. kilometrov. Dolga je 25 kilometrov, široka pa 17 km.

Otočje stoji na podmorskem grebenu, ki veže afriško nabrežje s Sicilijo. Svet je pust, zato so že malteški vitezi pred stoletji izdali zakon, da mora vsaka ladja, ki pristane ob malteški obali, pripeljati s seboj nekaj kubič-

nih metrov zemlje, ki bo ostala tam. Podnebje je sredozemsko, prav tako rastlinstvo.

Važno vojaško in letalsko oporišče

Zemljepisni položaj je napravil Malto za izredno važno vojaško postojanko, tako pomorsko kakor letalsko. Ker leži Malta ob največji ožini, ki deli vzhodno Sredozemlje od zapadnega, je bila že od nekdaj važno zaklonsko za ladje. Nekateri gredo tako daleč, da izvajajo njeno ime od judovske besede »malet«, kar pomeni zaklonsko, drugi zopet menijo, da prihaja to ime od grške besede »melita«, čebela. Malta je namreč slovela zaradi velikih množin medu.

Iz zgodovine otoka

Malteško pristanišče je bilo naseljeno že v predzgodovinski dobi. Upoštevali so ga že stari Feničani. Potem so zavladali na Malti Grki in Kartaginci. Rimljani so osvojili Malto l. 218.

V drugi polovici petega stoletja so pridrli na Malto Vandali, za njimi vzhodni Gotje. Bizantinski vojskovodja Belizar je osvojil Malto leta 534. V desetem stoletju so zavladali Malti Arabci, leta 1090. so jo osvojili Normani, leta 1530. je prišla v oblast malteških vitezov; Ko je Napoleon Bonaparte pripravil svojo ekspedicijo v Egipt, je osvojil Malto leta 1798., toda samo za dve leti, kajti leta 1800. so se Malte polastili Angleži. Dokončno jim je pripadla leta 1814. in odtlej je oporišče britske mornarice v Sredozemlju.

Prebivalstvo in mesta

Burna zgodovina Malte je ohranila svoje sledove v napisih, spomenikih, kulturah, utrdbah, običajih in nošah na otoku. Zaradi tega nazivajo Malto še danes »cvet Sredozemskega morja«. Malta je urejen otok. Ima marljivo prebivalstvo, ki šteje okoli 300.000 duš ali 775 ljudi na kvadratni kilometer. To je ljudska mešanica s primesmi arabskega in judovskega življa. V upravi prevladuje angleščina, domačini govore malteško narečje, pa tudi italijanski. Med italijanskim prebivalstvom je v zadnjih letih ponovno vzplamtel gibanje za priključitev k Italiji.

Glavno mesto na Malti je La Valette, drugi večji kraji so: Floriana, Senglea, Vittoria, Cospicua, Sliema. Stara prestolnica je bila Citta-vecchia. Danes živi tam komaj 500 ljudi. Tu je bil svojčas sedež rimskega konzula. Pravijo, da je na tem otoku sv. Pavel osnoval škofovski sedež. V njeni bližini ti pokažejo katakombe (podzemeljske grobnice) in grob sv. Agate. Na Colline di Bigemma so grobovi iz feničanske dobe.

Današnja prestolnica La Valette je zgradil Francoz Jean de la Valette leta 1556. Mesto

»Upam, da bova še govorila med štirimi očmi. Maršikaj bi si imela povedati.«

V tem trenutku so se jima približali covboji. Ko so izginili za njima, je Roger vprašal:

»Ali mi morda vendar prodate svojega konja? Samo zato vprašam, ker ste rekli, da hočete z menoj na samem govoriti.«

»Ne prodam! O drugih rečeh hočem z vami govoriti. Predvsem bi rad vedel, kje zdaj stanuje vaš Nard?«

Roger se je hinavsko nasmehnil.

»Zal, ne morem vam povedati. Narda in ostale sem zaradi streljanja odslovil. Vsi so že odšli. Vedeti morate, gospod Folkman, da jaz pazim na red v svoji hiši. Take stvari se pri meni ne smejo dogajati. Vaša sreča, da je napadu prisostvoval nekdo, komur se je zelo dopadel vaš obraz. Srce mi ne dovoli, da bi vas prijavil sodniku.«

»Vaša velikodušnost me je naravnost porazila!« se je zasmel Erik.

Čez čas se je zresnil in nadaljeval:

»Gospod Asplet, sodnik mene dobro pozna in ve, da, če je prišlo do streljanja, ga je drug začel. In potem bi se sodnik zanimal za podrobnosti.«

»To bi bilo tudi pravilno!« je priklimal Roger. S tako izvalno nesramnostjo je igral svojo vlogo, da bi že vsak drug izgubil potrpežljivost. Erika pa je dozdevno ta razgovor bolj zabaval ko jezik.

»Da, to bi bilo dobro,« je licemersko nadaljeval Asplet. »Saj je dogodku prisostvovala samo ena neoporečna priča — jaz. In kar se mene tiče, vam odkrito povem, da sem videl, da ste vi prvi ustrelili. A Nardova sreča je bila, da ste slabo merili.«

»Res?« je mirno odgovoril Erik. »Kaka sreča za ameriško sodstvo, da ima take priče, kakor ste vi!«

»Gotovo! ... Toda jaz se moram tu posloviti. Nekega prijatelja hočem obiskati.«

»Ali se imenuje Nard?« je smehljaje pripomnil Erik. Ustavil je konja in prodirno pogledal v Rogerjeve oči.

Ta je za hip povslel glavo. Potem pa je doka mirno odvrnil:

»Nard? Kaka misel! Morda vas zanimajo moje družinske razmere?«

»O, ne! Niti vohunil ne bom za vami. Motite se, če mislite, da se bom ujel v past, ki mi jo pripravljate.«

S tem je obrnil konja in naglo odjezdil. Čez čas se je ozrl nazaj. Roger je še vedno stal na tistem mestu in zrl za njim.

»Ne usidjenje, Asplet!« je zaklical. »Ker — midva se bova še srečala.«

Vzpodbodel je konja in kmalu izginil v daljavi.

(Dalje sledi)

bele so se vsule iz razbitega panja in napadle uzmovice. Opikale so vlomilce tako zelo, da so v strahu začeli vpiti na pomoč. Prihiti so sosedje, toda niso mogli pomagati nesrečnejšem, ki so od prehudih pikov umrli že na poti v bolnico. Policijska preiskava je ugotovila, da so čebele usmrtili tri zelo nevarne zločince, ki so jih že dolgo časa iskali. V Atenah so izvršili celo vrsto tatvin in zločinov.

Najstarejše drevo v Evropi je ogromen kostanj na podnožju Mtne na italijanskem otoku Sicilija. Star je nad dva tisoč let, deblo ima v obsegu 60 m. Pod njegovo krono je prostora za več sto ljudi. Strela je drevo pogostokrat oklestila, vendar so veje še danes sveže.